

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D. v právní věci

žalobkyně **X. X.**, nar. X
státní příslušnost X
bytem X
zastoupená Mgr. Tomášem Verčimákem, advokátem
sídlem Dřevná 382/2, 128 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 1. 2025, č. j. OAM-1606/ZA-ZA11-K01-2024,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou k Městskému soudu v Praze domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaný rozhodl o její žádosti o udělení mezinárodní

ochrany tak, že se mezinárodní ochrana se podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“) neuděluje.

II. Podstatný obsah žaloby

2. První část námitek se týká nedostatků v opatřených zprávách o zemi původu. V rámci nich žalobkyně vytýká žalovanému následující:
3. Opatřené zprávy o zemi původu jsou rozporné s požadavky kladenými čl. 10 odst. 3 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Jejich obsah je výsledkem činnosti OAMP. Nejsou objektivní, aktuální, individuální. Žalobkyně je považuje za systémově podjaté, neboť informace získávané z různých zdrojů mohou být účelově vyňaté a použité v neprospěch žadatelů o mezinárodní ochranu (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2022, č. j. 53 Az 3/2022-22, jehož pasáž žalobkyně cituje).
4. Shromážděné zprávy obsahují zcela obecné informace. Žádná z nich se netýká žalobkyní vyjádřené obavy z reakce otce žalobkyně (X) na sňatek s X mužem. Žalobkyně upozornila na obavu z násilí, jehož by se otec mohl na ní dopustit, přesto opatřené zprávy neobsahují informace, zda může být tato obava relevantní a zda má žalobkyně možnost využít ochrany X státních orgánů. Jestliže některé podklady obsahují informace o možnostech ochrany obyvatel, jsou natolik obecné, že z nich není zřejmé, jak jsou v praxi skutečně uplatňovány. Žalovaný zároveň uvedl, že se v X (dále jen „X“) objevují i případy porušování lidských práv. Závěr žalovaného je tak částečně matoucí a protichůdný. Informace týkající se rozvedených žen je neaktuální, neboť pochází z roku 2019 a z hlediska obsahových hodnot není relevantní.
5. Žalovaný se nedostatečně vypořádal s výše tvrzeným důvodem. Uvedl, že se žalobkyně jako vdaná žena několikrát do vlasti vrátila. Žalovaný však pominul, že otec nevěděl o sňatku. Argumentace žalovaného o dospělosti a svéprávnosti žalobkyně není dostatečná stejně jako argumentace o možnosti odchodu. Žalobkyně je označuje za absurdní, neboť by tato možnost předejití azylově relevantnímu jednání mohla být použita u každého žadatele o mezinárodní ochranu (srov. přiměřeně závěry Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) v rozsudku ze dne 11. 5. 2022, č. j. 10 Azs 510/2021-52).
6. Krizová centra či neziskové organizace, na jejichž ochranu žalovaný odkazoval, nejsou při posouzení dispozice účinné ochrany proti azylově relevantnímu jednání soukromých osob relevantní. V té souvislosti žalobkyně citovala i z rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2021, č. j. 41 Az 58/2020-52, a z rozsudku NSS ze dne 19. 11. 2021, č. j. 5 Azs 13/2020-39, z něhož vyplývá, že ochrana před pronásledováním či vážnou újmou má být primárně poskytována státními či kvazistátními poskytovateli.
7. Druhá část námitek se týká neumožnění žalobkyni seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí. V rámci nich žalobkyně vytýká žalovanému následující:
8. Podle napadeného rozhodnutí žalobkyně nevyužila možnosti seznámit se s podklady napadeného rozhodnutí dne 9. 1. 2025. Žalobkyně této možnosti využít nemohla, neboť jí nebylo včas doručeno předvolání k seznámení se s podklady (dále jen „předvolání“). Předvolání si totiž vyzvedla až 11. 1. 2025. Žalobkyni s ohledem na třetí část námitek (rozebraných níže) nejsou známé okolnosti doručení a vychází tedy ze skutečnosti, že

fikce doručení nastala až po datu určenému k seznámení se s podklady napadeného rozhodnutí. Odkazuje na přiměřenou lhůtu upravenou v § 24 odst. 3 zákona o azylu. Domnívá se, že tento lze použít přiměřeně na její případ. V důsledku nemožnosti seznámení se s podklady nemohla žalobkyně uvést další okolnosti ve vztahu k podkladům napadeného rozhodnutí, potažmo obsah správního spisu konzultovat s právním zástupcem či požádat o lhůtu k vyjádření k těmto podkladům.

9. V rámci třetí části žalobních bodů žalobkyně namítá, že jejímu právnímu zástupci žalovaný znemožnil nahlédnout do správního spisu poté, co převzal právní zastoupení. Právní zástupce žalobkyně odeslal dne 20. 2. 2025 žalovanému žádost o nahlížení do správního spisu. Na to, obdržel od žalovaného sdělení, že tento úkon bude umožněn dne 28. 2. 2025 v 10:00 na pracovišti OAMP Kostelec nad Orlicí. Právní zástupce žalobkyně v návaznosti na sdělení téhož dne požádal žalovaného o přesun tohoto úkonu na pracoviště OAMP v Praze, kde X žalobkyně, a kde má právní zástupce sídlo. Alternativně právní zástupce žalobkyně požádal o zaslání protokolu o pohovoru a zpráv o zemi původu, které jsou součástí správního spisu. Žalovaný na tuto žádost reagoval tak, že zákon o azylu nestanovuje speciální podmínky místní příslušnosti pracovišť. Termín a místo úkonu bylo zachováno v Kostelci nad Orlicí.
10. Žalobkyně se domnívá, že postup žalovaného nemá oporu v právních předpisech, je netransparentní, nepředvídatelný, je odrazem jeho libovůle. Je též v rozporu se základními zásadami zakotvenými v § 4 odst. 1 a § 6 odst. 2 s. ř. a se zásadou efektivit, jakož i s právem na právní pomoc. Žalobkyně poukazuje na to, že detašovaná pracoviště OAMP slouží zejména k provádění procesních úkonů osob hlášených k pobytu v obvodu těchto pracovišť, či osob umístěných v pobytových zařízeních. Žalobkyně má přitom od samého počátku hlášený pobyt v X. Zákon o azylu neupravuje příslušnost jednotlivých pracovišť či vnitřní členění Ministerstva vnitra. Z toho důvodu by se k určení příslušnosti jednotlivých pracovišť měla použít obecná ustanovení ve správním řádu. Podle § 11 odst.1 písm. d) s. ř. by tak místně příslušným bylo sídlo žalovaného. Navíc i samotné správní rozhodnutí obdržela v Praze, konkrétně v PřS Zastávka.
11. Závěrem žalobkyně navrhuje zdejšímu soudu, aby napadené rozhodnutí zrušil, uložil žalovanému, aby o její žádosti znovu rozhodl, a přiznal jí náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný k námitkám týkajících se nedostatečných zpráv o zemi původu uvádí, že je vázán pouze tím, co žalobkyně sdělila ve správním řízení. Z těchto tvrzení pak pouze na ta azylově relevantní aplikuje informace o zemi původu, tedy ty informace, které se k relevantním obavám váží. Notoriety není nutné takovými informacemi ověřovat. Žalovaný odkázal nad rámec žalobkyní sděleného na pomoc policie, případně neziskových organizací. Vycházel přitom z opatřených zpráv o zemi původu. Obavy žalobkyně z vyhození z domu rodičů v jejích dvaceti pěti letech nejsou azylově relevantním důvodem. Žalobkyně je svéprávná, schopná se sama o sebe postarat a není vázaná na výchovu a výživu svého otce.
13. K námitce faktické nemožnosti seznámit se s podklady, žalovaný sdělil, že žalobkyni zaslal předvolání dne 16. 12. 2024. Zásilka byla uložena na poště dne 30. 12. 2024. Jestliže si adresát nevyzvedne zásilku v řízení o udělení azylu, je podle zákona o azylu desátým dnem od uložení zásilky tato doručena. Žalobkyně si zásilku na poště nevyzvedla, byla

jí proto vhozena do poštovní schránky. To se stalo po uplynutí čtrnáctidenní lhůty, po kterou byla k dispozici na poště. Pokud žalobkyně po vhození zásilky do schránky zjistila, že termín k seznámení se s podklady rozhodnutí již proběhl a měla sama vážné důvody, pro které si zásilku nevyzvedla, mohla v souladu s § 41 s. ř. požádat o prominutí zmeškání úkonu. To však neučinila ani ona, ani její právní zástupce.

14. Pokud jde o námitku žalobkyně, že žalovaný jejím právnímu zástupci neumožnil nahlédnout do správního spisu, měl žalovaný naopak za to, že byl k žalobkyni a jejím právnímu zástupci vstřícný, když nahlížení do spisu umožnil k 28. 2. 2025. Místo, kde k nahlížení do správního spisu mělo dojít, bylo ve lhůtě nejdříve možné s ohledem na rozvrh práce (z hlediska potřebné logistiky). Dříve to nebylo nikde jinde možné. Z toho důvodu podle žalované není polemika žalobkyně o přemístění na vhodnější místo v té době na místě.
15. Žalovaný tedy navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Obsah správního spisu

16. Dne 29. 11. 2024 podala žalobkyně žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dne 4. 12. 2024 žalobkyně poskytla údaje k podané žádosti, v nichž uvedla, že je X státní příslušnosti i národnosti. Je schopná dorozumět se X, X, X a X. Je X. Náboženství však nepraktikuje. Politické přesvědčení nemá a o politiku se nezajímá. Je vdaná za státního příslušníka ČR, s nímž žije v X. Je bezdětná. Ve vlasti žila naposledy v domě v městě X, kde nadále žije její rodina. Poprvé do České republiky (dále jen „ČR“) přicestovala v září roku 2018. Do vlasti se vrátila celkem třikrát. Naposledy to bylo dne 27. 12. 2023. Od 11. 1. 2024, kdy znovu přicestovala do ČR, ve vlasti nebyla. Cestovala letecky z X přes X. V jiných státech Evropské unie (dále jen „EU“) nepobývala. Jako turistka byla v roce 2019 navštívit Arménii a Gruzii. O mezinárodní ochranu žádala v ČR v roce 2023. Žádost však vzala zpět. Je zdravá a trestně stíhaná nikdy nebyla. Důvodem podané žádosti je legalizace jejího pobytu. Má tu manžela, práci a zázemí. Její žádost o přechodný pobyt za účelem soužití s občanem EU byla zamítnuta z důvodu chybné adresy. V listopadu roku 2024 jí nebyl prodloužen pobyt na území ČR, a proto jí nezbyla jiná možnost než znovu požádat o mezinárodní ochranu.
17. Téhož dne s žalobkyní žalovaný provedl pohovor, v němž žalobkyně nad rámec výše uvedeného sdělila, že první žádost o mezinárodní ochranu vzala zpět, protože se domnívala, že po sňatku bude mít pobytové oprávnění v ČR. V době podání první žádosti nebyla ještě vdaná, s manželem již však žila. Manžel žije v ČR třináct až čtrnáct let. Původně měl X státní příslušnost. O X občanství požádal asi v roce 2023. Bylo mu uděleno. Potíže ve vlasti neměla. Odcestovala kvůli studiu. Žalobkyně ve vlasti neměla problémy se státními orgány. Neměla problémy ani kvůli rase, národnosti, náboženství, pohlaví, příslušnosti k sociální skupině či politickému přesvědčení. Důvod podané žádosti zopakovala a dodala, že má obavu z reakce její rodiny na sňatek. Ví o něm pouze její matka. Otec by sňatek neschválil, protože je X a chtěl by pro ni manžela v X, rovněž X. Žalobkyně má obavy z reakce otce. Otec by mohl žalobkyni z důvodu sňatku zbít a vyhodit z domu, ale neví, co přesně by mohl udělat. Pokud by ji otec vyhnal z domu, neměla by kde bydlet. Návrat by jí způsobil stres, protože by nebyla s manželem. Mezinárodní ochranou chce docílit legalizaci pobytu v ČR a do doby trvání si vyřídit pobytové oprávnění. Žalobkyně si může opakovaně vyřídit pobytové oprávnění ve vlasti, ale vyřízení by trvalo několik měsíců. Žalobkyně chce do vlasti vzít svého

manžela, aby ho otec poznal. Ani jeden na to však nemá čas. Důvodem poslední návštěvy X bylo úmrtí babičky. Žalobkyně se zdržela čtrnáct dnů. S rodinou problémy neměla, ale bála se otci říct, že již nestuduje a je vdaná.

18. Ve správním spisu jsou obsaženy následující zprávy o zemi původu: Informace OAMP, X, Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, ze dne 13. 3. 2024; Informace OAMP, X, Zahraniční mobilita a návraty do země, ze dne 12. 4. 2024; Informace OAMP, X, Policie, Struktura, kapacity, běžná kriminalita, ochranné mechanismy, ze dne 19. 10. 2023 (dále jen „Informace OAMP ze dne 19. 10. 2023“); Informace OAMP, X, Policie a etnické menšiny, ze dne 7. 3. 2024; Informace OAMP, X, Postavení rozvedených žen, Společnost, X komunity, násilí na ženách, ze dne 30. 1. 2023 (dále jen „Informace OAMP ze dne 30. 1. 2023“); Informace MZV ČR, č. j. 139538-7/2019-LPTP ze dne 5. 12. 2019, k č. j. MV-100962-1/OAM-2019, Postavení žen v rámci X komunity, Postavení žen v rámci X společnosti, ze dne 6. 12. 2019; Informace Ministerstva zahraničních věcí USA, X, Výroční zpráva o svobodě vyznání, ze dne 30. 6. 2024.
19. S ohledem na vznesené žalobní námitky žalobkyně jsou podstatné zejména Informace OAMP ze dne 19. 10. 2023 a Informace OAMP ze dne 30. 1. 2023. Z těchto zpráv o zemi původu vyplývá, že X policie organizačně patří pod Ministerstvo vnitra a je zodpovědná za vnitřní bezpečnost. Od roku 1991 prošla řadou reforem a rozpočty na její chod se od invaze ruských vojsk na Ukrajinu zvýšily. Na policii je možné obrátit se telefonicky a osobně. Některá města umožňují anonymní online podání žádosti, případně přes sociální média ve snaze zlepšit kontakt mezi policií a společnostmi. Ve venkovských oblastech mohou hrát roli při reakci na kriminalitu příbuzenské vazby mezi komunitou a policií. To však není problém u větších měst. V případě nečinnosti policie je možné podat anonymní stížnost k odpovědně kanceláři prokurátora, či k vyšší instanci v rámci policie, alternativně k příslušnému odboru vnitřní bezpečnosti policie, kanceláři ombudsmana či prezidenta republiky. V zemi je účinný zákon č. 214-IV o předcházení domácímu násilí, který kvalifikuje úmyslné lehké ublížení na zdraví a bití jako správní přestupek. Řada žen čelí tlaku od rodiny, aby takové jednání nebylo zveřejněno. Oběti domácího násilí nejsou zostuzovány. Spíše mohou být incidenty zlehčovány. V zemi, respektive především ve městech, funguje řada neziskových organizací, aktivistů a expertů na ženská práva, kteří se domácím násilím zabývají. V rámci policie existují tzv. skupiny pro ochranu žen před domácím násilím. V těchto skupinách působí zejména policistky a jsou typické zejména pro města. Ženy se mají možnost na policii obrátit pomocí krizové linky 102, pomocí dalších komunikačních nástrojů, např. na WhatsApp nebo Telegram, či z azylového domu. Azylová a krizová centra jsou rozmístěna napříč celou zemí. Reakce policie je často pomalá a v některých případech nereagovala policie na původní zprávy o násilí. Policie často volí tzv. vyčkávací taktiku, kdy po nahlášení případu čeká dva až tři dny, zda oběť podá oficiální stížnost, či nahlásí incident.
20. Před vydáním napadeného rozhodnutí žalovaný vyrozuměl žalobkyni o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Z úředního záznamu o nedostavení se k seznámení s podklady rozhodnutí v řízení o udělení mezinárodní ochrany ze dne 9. 1. 2025 se poté podává, že žalobkyně se k seznámení s podklady rozhodnutí nedostavila.

21. Následně žalovaný vydal napadené rozhodnutí, k jehož převzetí žalobkyni předvolal. Ta se k převzetí napadeného rozhodnutí dne 5. 2. 2025 dostavila, pročež téhož dne napadené rozhodnutí nabylo právní moci.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

22. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice.
23. Ve věci samé rozhodl soud bez jednání podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jelikož žalovaný výslovně ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že souhlasí s projednáním věci bez nařízení jednání, a žalobkyně k výzvě a poučení soudu nevyjádřila s takovým projednáním věci svůj nesouhlas.
24. Podle ust. § 12 zákona o azylu: *„Azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec dle písm. a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo dle písm. b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“*
25. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu: *„Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“*
26. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu: *„Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) trest smrti nebo poprava, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.“*
27. Podle čl. 10 odst. 3 písm. b) procedurální směrnice: *„Členské státy zajistí, aby rozhodující orgán rozhodl o žádostech o mezinárodní ochranu po přiměřeném posouzení. Za tímto účelem členské státy zajistí, aby: byly získávány přesné a aktuální informace z různých zdrojů, například od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu a Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) a od příslušných mezinárodních organizací pro lidská práva, týkající se obecné situace v zemích původu žadatelů a případně v zemích jejich průjezdu, a aby tyto informace měli k dispozici pracovníci odpovědní za posuzování žádostí a rozhodování o nich.“*
28. Podle § 23c písm. c) zákona o azylu: *„Podkladem pro vydání rozhodnutí mohou být zejména přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství o státu jejího posledního trvalého bydliště.“*

29. Žalobkyně v rámci první části námitek předně namítala, že žalovaným shromážděné podklady pro rozhodnutí nejsou objektivní, aktuální a individuální. V návaznosti na to soud připomíná, že podle judikatury NSS musejí být informace o zemi původu (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné (srov. rozsudky NSS ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008-71, a ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81).
30. Podklady shromážděné žalovaným v řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v X jednotlivě vyjmenované v bodě 18. tohoto rozsudku tyto požadavky splňují. Vycházejí z řady odborných zdrojů, které jsou v nich přesně označené a jsou dohledatelné. Jedná se o informace a zprávy jednotlivých organizací a institucí odlišných od žalovaného (např. Amnesty International, Ministerstvo zahraničních věcí USA, Rada Evropy, IOM, Freedom House, OSN, UNTC, OBSE, Ministerstvo vnitra X). Žalovaný, samozřejmě, mimo výše uvedené zdroje vycházel i z vlastních rešerší, např. z rozhovoru s antropoložkou pracující na X univerzitě, z emailové komunikace s mezinárodní neziskovou organizací, která se zabývá lidskými právy, či z různých řádně citovaných externích zdrojů. Žalobkyně namítá, že opatřené podklady jsou systémově podjaté, když je tvořil sám žalovaný. Jak již však judikoval NSS např. ve svém rozsudku ze dne 26. 1. 2021, č. j. 6 Azs 327/2020-29, rešerše o bezpečnostní a politické situaci v zemi původu, které žalovaný sám zpracovává, jsou v rámci azylového řízení zcela běžné. Z hlediska obsahu jsou zprávy o zemi původu nestranné a objektivní, poukazují na pozitiva i negativa problematiky, jíž se zabývají, poskytují náhled na situaci z několika dohledatelných a relevantních zdrojů (jak je uvedeno výše). Soud tedy nedospěl k závěru o systémové podjatosti opatřených zpráv o zemi původu, jak namítá žalobkyně. Opatřené zprávy jsou objektivní a jsou dostatečně individualizované vzhledem k předestřenému azylovému příběhu.
31. Aktuálností zpráv o zemi původu se několikrát zabýval NSS. Podle jeho usnesení ze dne 28. 4. 2020, č. j. 6 Azs 200/2019-34 *„zastaralost zpráv nelze posuzovat pouze na základě faktu, že od vypracování, resp. vydání takové informace uplynul určitý čas; zastaralá je taková zpráva, která obsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím již nejsou aktuální, neboť situace, jíž zpráva popisuje, je již zcela jiná. Pokud se podstatně změní situace, může být zastaralá i zpráva stará pouhý týden a pokud je situace stabilní, může být použitelná i zpráva stará několik let.“* Zároveň je potřeba zdůraznit, že žalovaný nemůže mít pokaždé k dispozici naprosto čerstvé informace. Zprávy neziskových organizací, Evropské unie a jiných států, či zprávy vypracované Odborem azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra, ze kterých obvykle vychází, jsou zpravidla vydávány periodicky (srov. usnesení NSS ze dne 26. 1. 2024, č. j. 10 Azs 2/2024-27). Soud se neztotožňuje s tvrzením žalobkyně o neaktuálnosti těchto zpráv. Žalobkyně sama neuvádí, v čem má spočívat zastaralost zpráv, jak se situace měla od vydání těchto zpráv změnit a soudu není známo, že by se situace v zemi původu žalobkyně jakkoliv změnila. Žalovaným shromážděné zprávy o zemi původu jsou tak podle soudu vzhledem k žalobkyní uplatněnému azylovému příběhu aktuální.
32. Žalobkyni byla v průběhu správního řízení dána možnost se s podklady pro rozhodnutí seznámit, žalobkyně tak ovšem neučinila a nenavrhla jejich doplnění. Podklady, které žalovaný využil, plně odpovídají náležitostem, které jsou na ně standardně kladeny a

- jsou souladné s čl. 10 odst. 3 písm. b) procedurální směrnice i s § 23c písm. c) zákona o azylu.
33. Žalobkyně vylíčila svůj azylový příběh tak, že se snaží legalizovat svůj pobyt v ČR, neboť tu má zázemí, manžela a celý svůj život. Vedle této roviny azylového příběhu vyjádřila obavu z reakce jejího otce na sdělení, že je vdaná za X státního občana, který není X ani X. Konkrétně uvedla, že neví, co by jí otec mohl udělat. Podle jejího domnění by ji mohl zbít či vyhodit z domu. Lze tedy uzavřít, že vedle motivace legalizovat pobyt v ČR mají její důvody žádosti původ v soukromé sféře.
34. Žalobkyně namítá, že si žalovaný neopatřil podklady, které by vylučovaly, či potvrzovaly obavy žalobkyně z toho, že ji otec zbije či vyhodí z domu pro její sňatek s X státním občanem, který není X. K tomu soud konstatuje, že žalovaný je povinen opatřit si podklady vyvracející či potvrzující obavy žadatelů o mezinárodní ochranu, pokud jsou tyto ve smyslu zákona o azylu relevantní z hlediska jedné z forem mezinárodní ochrany.
35. V tomto případě se však nejedná o azylově relevantní důvod ve smyslu § 12 či § 14a zákona o azylu. Soud zdůrazňuje, že ne každé protivenství či potíže, které žadatel o azyl zažije, či může zažít, zakládají důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Okolnosti tvrzené žalobkyní nelze podřadit pod taxativně vymezené důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu přebírá čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Podle Evropského soudu pro lidská práva se nelidským zacházením rozumí buď přímo ublížení na zdraví, nebo intenzivní fyzické či psychické utrpení (viz rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 1. 6. 2010 ve věci Gäfgen proti Spolkové republice Německo, stížnost č. 22978/05, bod 89). Ponižujícím zacházením ve smyslu čl. 3 Úmluvy je zacházení, které vyvolává u oběti pocity strachu, úzkosti a méněcennosti, které jsou schopny ji ponížit a pokořit a případně překonat její fyzický nebo duševní odpor. Ponižujícím zacházením je i jednání, které přimělo oběť chovat se proti své vůli nebo svědomí (srov. rozhodnutí velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 11. 6. 2006 ve věci Jalloh proti Spolkové republice Německo, stížnost č. 54810/00, bod 68). Obavy tvrzené žalobkyní však intenzity takto vymezené vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu nedosahují.
36. Ve zde projednávaném případě jde o pouhé rodinné problémy, které se vyskytují v nespočtu domácností po celém světě a žalobkyně by je měla být s ohledem na svůj věk schopna řešit bez součinnosti jiného státu. Účelem mezinárodní ochrany je totiž poskytnout ochranu osobám, jejichž základní práva jsou v zemi původu ohrožena, nikoli řešit nesoulad mezi rodiči a jejich potomky, zejména pokud jde o dospělého potomka, který vede samostatnou domácnost v ČR. Nad to obavy žalobkyně spojené s otcem plynou z domněnek, které nejsou ničím podložené. Žalovaný tedy neměl povinnost opatřit si tyto konkrétní podklady.
37. Závěr o tom, že se nejedná o azylově relevantní důvod podporují i další tvrzení žalobkyně, na které správně odkázal i žalovaný. Z Protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 4. 10. 2023, č. j. OAM-1325/ZA-ZA11-K01-2023 vyplývá, že otec žalobkyně již věděl o vztahu své dcery s jejím nynějším manželem. Z pohovoru vedeného v aktuálním správním řízení je zřejmé, že se žalobkyni žádného příkoří při dvoutýdenní návštěvě na přelomu roku 2024/2025 nedostalo. Otec se

vztahem setrvale vyjadřuje pouze svůj nesouhlas. Žalovaný učinil závěr, že nelze předpokládat, že by se díky vědomí otce o sňatku situace změnila. S tím se soud ztotožňuje. Tento závěr ostatně podporuje i tvrzení žalobkyně o tom, že by chtěla svého muže představit svému otci, aby ho lépe poznal. Důvodem, proč tak stále neučinili, je, že nemají čas. Soud je toho názoru, že takový záměr by žalobkyně neměla, pokud by z otcovi strany cítila náznak násilí.

38. Pro případ, že by jednání otce v případě návratu žalobkyně do rodného domu vykazovalo znaky protiprávního jednání, se žalovaný zabýval otázkou, zda by žalobkyně měla možnost domoci se ochrany u X státních orgánů. Za tím účelem si žalovaný opatřil zprávy o zemi původu, které poskytují odpověď na tuto otázku. Konkrétně se jedná o Informaci OAMP ze dne 19. 10. 2023 a Informaci OAMP ze dne 30. 1. 2023. Žalobkyně namítá, že opatřené zprávy obsahují pouze zcela obecné informace, z nichž nelze dobře dovodit, zda a jakým způsobem jsou prostředky ochrany v praxi uplatnitelné. Soud je opačného názoru a domnívá se, že opatřené podklady podávají ucelený pohled na funkčnost a postupy tamní policie v poskytování ochrany X státním občanům, konkrétněji pak osobám, které zažívají domácí násilí, pod něž je podle tamních zákonů možné podřadit i drobné úmyslné ublížení na zdraví. Žalobkyně se domnívá, že Informace OAMP ze dne 30. 1. 2023 není relevantní ve vztahu k projednávané věci. Soud si je vědom toho, že označení zprávy hovoří o rozvedených ženách, což žalobkyně není. Svým obsahem však zpráva pojednává i o násilí páchaném na ženách a způsobech ochrany proti takovému jednání. Z toho důvodu je pro daný případ relevantní. Žalobkyně upozorňuje, že tento podklad je z roku 2019, tudíž není aktuální. Tomu nemůže soud přisvědčit, neboť pochází z roku 2023 a s odkazem na závěry v bodě 26. tohoto rozsudku je i aktuální.
39. Co z těchto zpráv vyplývá, soud shrnul v bodě 13. tohoto rozsudku. Soud tedy uzavírá, že tamní policie je schopná a ochotná poskytnout ochranu před protiprávním jednáním. Zprávy podávají přesný postup, jak se na policii obrátit v případě potřeby a zcela zřetelně poukazují na to, že situace v městech je v porovnání s venkovem příznivější a možnosti, jak se domoci ochrany jsou rozmanitější. Specificky v případech domácího násilí páchaného na ženách existují v policejních jednotkách zvláštní skupiny pro ochranu žen, kde působí policistky. I když zprávy hovoří o z počátku zdrženlivějším přístupu policie, policie po oficiálním nahlášení činí a je aktivní. Jestliže se občanům nedostává účinné ochrany, mají tito možnost obrátit se se stížností na příslušnou instituci, či nadřízený orgán policie. Na základě těchto skutečností nemůže soud přisvědčit námitce žalobkyně, podle níž nelze dobře dovodit, zda a jakým způsobem jsou prostředky ochrany v praxi uplatnitelné.
40. Je pravdou, že žalovaný poukázal na možné porušování lidských práv v zemi původu žalobkyně, neboť X nelze označit za zemi s vysokým stupněm demokracie. Na tomto místě však lze poukázat na rozsudek NSS ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004-79, nebo usnesení NSS ze dne 25. 5. 2023, č. j. 9 Azs 57/2023-35. Podle těchto rozhodnutí NSS špatná lidskoprávní situace v zemi původu sama o sobě, bez vazby na konkretizované okolnosti azylového příběhu žadatele, pro udělení mezinárodní ochrany nepostačuje. Žalobkyně žádné takové konkrétní okolnosti netvrdila a netvrdí ani nyní. Žalovaný zcela správně shrnul, že neshledal skutečnosti, jež by odůvodňovaly udělení mezinárodní ochrany.

41. Žalobkyně namítala, že krizová centra a neziskové organizace, na jejichž ochranu žalovaný odkazoval, nejsou při posouzení dispozice účinné ochrany proti azylově relevantnímu jednání soukromých osob významné. Ve zde projednávaném případě však žalovaný nedovodil existenci ochrany poskytované ohroženým občanům státu jen z existence neziskových organizací a krizových center, které na území působí. Žalovaný žalobkyni odkázal nejen na pomoc těchto subjektů, ale i na pomoc tamní policie, jakožto státní bezpečnostní složky. Z opatřených zpráv lze dovodit, že ochrana je v případě potřeby X občanům státem poskytnuta, jak uvedl žalovaný v napadeném rozhodnutí. Pomoc krizových center a neziskových organizací žalovaný uvedl jako alternativní variantu právě vedle pomoci tamní policie, což žalovanému nelze klást k tíži.
42. Soud považuje způsob, jakým se žalovaný vypořádal s možnými potížemi žalobkyně s otcem za dostačující a vzhledem k absenci jakéhokoliv azylově relevantního důvodu žádosti za zcela přiléhavý. Soud zde též pro úplnost odkazuje na usnesení NSS ze dne 23. 11. 2023, č. j. 7 Azs 204/2023-45, ve kterém NSS dovodil, že *„prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004-57). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmu, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu. Právě instituty právní úpravy pobytu cizinců na území České republiky jsou určeny pro případy tohoto druhu.“* S ohledem na shora uvedené tak soud uzavřel, že první část námitek není důvodná.
43. Ve druhé části žalobních bodů žalobkyně namítá, že jí žalovaný svým postupem znemožnil seznámit se s podklady napadeného rozhodnutí, když jí předvolání k seznámení se s podklady napadeného rozhodnutí nedoručil včas. Žalobkyně tvrdí, že si jej na poště převzala dne 11. 1. 2025 a s ohledem na nemožnost nahlížení do správního spisu (viz. třetí okruh námitek) předpokládá, že fikce doručení v souladu s § 23 odst. 4 zákona o azylu nastala až po datu, kdy mělo dojít k seznámení žalobkyně s podklady napadeného rozhodnutí.
44. Podle ust. § 24 odst. 3 zákona o azylu *„pokud nebyl účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany v místě doručení zastížen, doručovatel písemnost uloží v místně příslušné provozovně držitele poštovní licence nebo v azylovém zařízení, kde je účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany hlášen k pobytu, a účastníka řízení ve věci mezinárodní ochrany o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát písemnost do 10 dnů ode dne, kdy byla písemnost uložena, poslední den této lhůty je dnem doručení.“*
45. Podle ust. § 36 odst. 3 s. ř. *„Nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal...“*
46. Podle ust. 39 odst. 1 s. ř. *„Správní orgán účastníkovi určí přiměřenou lhůtu k provedení úkonu, pokud ji nestanoví zákon a je-li toho zapotřebí. Určením lhůty nesmí být ohrožen účel“*

řízení ani porušena rovnost účastníků. Usnesení o určení lhůty se oznamuje pouze tomu, komu je určena, popřípadě i tomu, jehož se jinak přímo dotýká.“

47. Žalovaný stanovil procesní úkon spočívající v seznámení se s podklady napadeného rozhodnutí k datu 9. 1. 2025 v 9:30 hodin. Žalobkyni odeslal předvolání k seznámení se s podklady. Z doručky je zřejmé, že se jej poštovní doručovatelka pokusila doručit na adrese X. Protože poštovní doručovatelka žalobkyni nezastihla, zanechala jí výzvu k vyzvednutí zásilky a poučení. Doručka obsahuje razítko, totožnost poštovní doručovatelky a její podpis. Dne 30. 12. 2024 byla zásilka s předvoláním uložena na poště k vyzvednutí a dne 14. 1. 2025 byla vhozena do poštovní schránky.
48. Protože se nepodařilo žalobkyni doručit klasickým postupem, začala podle § 24 odst. 3 zákona o azylu ode dne následujícího po dni uložení zásilky běžet desetidenní lhůta k tzv. náhradnímu doručení, resp. fikci doručení. Fikce doručení má všeobecně za následek dojití do sféry vlivu adresáta a možnost seznámit se s obsahem doručované písemnosti. Jinými slovy, je s ní formálně spojena možnost seznámit se s obsahem doručované písemnosti bez ohledu na faktický stav. Tento způsob doručování má za cíl zabránit obstrukčnímu jednání účastníků a svévolnému maření doručování. Soud předesílá, že zákonné podmínky k náhradnímu doručení byly v tomto případě splněny (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 11. 6. 2013, sp. zn. III. ÚS 272/13). Poštovní doručovatelka zásilku doručovala na adresu hlášeného pobytu žalobkyně, žalobkyni vyrozuměla o neúspěšném doručení a zanechala jí poučení a výzvu k vyzvednutí zásilky. Z doručky je zřetelné jméno a příjmení poštovní doručovatelky, její podpis i razítko, čímž je potvrzena správnost údajů o výzvě k vyzvednutí zásilky, zanechání poučení a údajů o dni, k němuž byla zásilka připravená k vyzvednutí (srov. rozsudky NSS ze dne 31. 3. 2010, č. j. 5 As 26/2009-67, ze dne 14. 10. 2021, č. j. 9 Azs 132/2021-35). Lze tedy uzavřít, že zásilka s předvoláním byla řádně fikcí doručena dne 9. 1. 2025.
49. Dne 9. 1. 2025 měla žalobkyně zároveň možnost seznámit se s podklady napadeného rozhodnutí. Je tedy na první pohled zřejmé, že den procesního úkonu, k němuž byla žalobkyně předvolána splýval s dnem náhradního doručení tohoto předvolání. K otázce přiměřené lhůty za účelem seznámení se s podklady napadeného rozhodnutí se zákon o azylu nevyjadřuje. Lze tedy vycházet z obecné úpravy obsažené ve správním řádu. Podle § 36 odst. 3 s. ř. dá správní orgán účastníku řízení před vydáním rozhodnutí možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Komentářová literatura k tomuto ustanovení zákona (srov. *Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D.: Správní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 264*) pak hovoří o tom, že správní orgán vyzve účastníky, aby se k podkladům rozhodnutí vyjádřili, a stanoví jim k tomu přiměřenou lhůtu. O přiměřené lhůtě procesních úkonů obecně pojednává ust. § 39 odst. 1 s. ř. tak, že správní orgán určí účastníkům řízení přiměřenou lhůtu k provedení úkonu, pokud ji nestanoví zákon a je-li toho zapotřebí, přičemž jí nesmí být ohrožen účel řízení a rovnost účastníků. Její určení je věcí správního uvážení a obecně je možné za přiměřenou považovat pouze takovou lhůtu, ve které je s přihlédnutím ke všem okolnostem (například obsažnosti, odborné náročnosti, vázanosti na určitý proces apod.) reálné procesní úkon náležitě provést (srov. rozsudek NSS z 11. 11. 2021, čj. 4 As 410/2019-23). Výše zmíněný komentář k tomuto ustanovení mimo jiné uvádí, že v případě seznámení účastníků řízení s podklady rozhodnutí podle § 36 odst. 3 s. ř. by přiměřená byla lhůta, která činí alespoň pět dnů.

50. V případě promítnutí skutkových okolností projednávané věci na výše uvedené závěry je možné konstatovat, že ze strany žalovaného došlo k pochybení, pokud k provedení seznámení se s podklady napadeného rozhodnutí mělo dojít v totožný den jako nastala fikce doručení. Žalobkyni totiž nebyla dána přiměřená lhůta předcházející tento procesní úkon. Tato situace však byla zásadně ovlivněna délkou doručování v důsledku nevyzvednutí příslušné zásilky a nástupu fikce doručení. Soud je toho názoru, že správní orgány by neměly za standardních okolností, tedy bez dostatečných důvodů, přiměřenou lhůtu krátit, či o ni dokonce účastníky řízení připravovat a měly by již při stanovení termínu konkrétního procesního úkonu s určitými očekávatelnými problémy při doručování počítat a konkrétní datum procesního úkonu tomu přizpůsobit. Tím spíše v situaci, kdy účastník řízení nemá právního zástupce a sám nemá zřízenou datovou schránku. Postup žalovaného byl tedy beze sporu vadný.
51. Navzdory výše uvedenému pochybení je nezbytné zabývat se tím, zda měla tato vada vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí (srov. § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.).
52. Je důležité, že předvolání bylo žalobkyni doručeno, a to fikcí. Žalobkyně si zásilku na poště nevyzvedla, jak tvrdí v žalobě. Zásilku jí poštovní doručovatel vhodil do schránky dne 14. 1. 2025, jak vyplývá z doručky. To však bylo několik dní po fikci doručení a procesním úkonu, na nějž byla žalobkyně předvolána. Z ničeho nelze usuzovat na to, že by se žalobkyně o procesním úkonu dozvěděla jiným způsobem. Pouze její vlastní nedostatky v přebírání zásilek jí znemožnily dostavit se řádně a včas, neboť žalobkyně ani v den procesního úkonu netušila, že se tento koná. Existence faktického či reálného vědomí o procesním úkonu tedy absentovala. Dalo by se maximálně hovořit o vědomí fiktivním, které však ze své podstaty reálně vyloučilo i dostavení se k procesnímu úkonu. Žalobkyně o procesním úkonu skutečně mohla dozvědět nejdříve dne 14. 1. 2025, kdy jí poštovní doručovatel vhodil zásilku do poštovní schránky. To bylo tedy pět dnů po náhradním doručení. Ani, kdyby žalovaný postupoval správně a hypoteticky dodržel přiměřenou lhůtu v řádu pěti dnů ode dne fikce doručení, situace by se nezměnila a žalobkyně by se k procesnímu úkonu nedostavila z důvodu své pasivity při doručování a vyzvedávání zásilky.
53. Proto navzdory pochybení žalovaného tato vada neměla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Ani druhá část námitek tedy není důvodná.
54. V rámci třetí části žalobních bodů žalobkyně namítá, že jejímu právnímu zástupci žalovaný znemožnil nahlédnout do správního spisu poté, co převzal právní zastoupení.
55. Žalobkyně se domnívá, že postup žalovaného nemá oporu v právních předpisech, je netransparentní, nepředvídatelný a je odrazem jeho libovůle. Je též v rozporu se základními zásadami zakotvenými v § 4 odst. 1 a § 6 odst. 2 s. ř. a se zásadou efektivit, jakož i s právem na právní pomoc. Žalobkyně poukazuje na to, že detašovaná pracoviště OAMP slouží zejména k provádění procesních úkonů osob hlášených k pobytu v obvodu těchto pracovišť, či osob umístěných v pobytových zařízeních. Žalobkyně má přitom od samého počátku hlášený pobyt v X. Zákon o azylu neupravuje příslušnost jednotlivých pracovišť. Z toho důvodu by se k určení jejich příslušnosti měla použít obecná ustanovení ve správním řádu. Podle § 11 odst. 1 písm. d) s. ř. by tak místně příslušným bylo sídlo žalovaného.
56. Podle § 8 písm. a) zákona o azylu: „*Ministerstvo rozhoduje ve věci mezinárodní ochrany.*“

57. Podle § 23a zákona o azylu: „*Ministerstvo nepořizuje kopie spisu ani jeho části.*“
58. Podle § 11 odst. 1 písm. d) s. ř.: „*Místní příslušnost správního orgánu je určena v ostatních řízeních týkajících se fyzické osoby místem jejího trvalého pobytu, popřípadě místem pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince (dále jen "místo trvalého pobytu"); nemá-li fyzická osoba místo trvalého pobytu na území České republiky, je místní příslušnost určena posledním známým místem jejího pobytu na území České republiky.*“
59. Podle § 38 odst. 1 s. ř.: „*Účastníci a jejich zástupci mají právo nahlížet do spisu, a to i v případě, že je rozhodnutí ve věci již v právní moci (§ 73). Není-li účastník zastoupen, může spolu s účastníkem nahlížet do spisu i jeho podpůrce*“
60. Podle čl. 79 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „Ústava“): „*Ministerstva a jiné správní úřady lze zřídit a jejich působnost stanovit pouze zákonem.*“
61. Podle § 1 bod 8. zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „kompetenční zákon“): „*V České republice působí tyto ústřední orgány státní správy, v jejichž čele je člen vlády: Ministerstvo vnitra.*“
62. Podle § 12 odst. 1 písm. h) kompetenčního zákona: „*Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci, zejména pro cestovní doklady, povolování pobytu cizinců a postavení uprchlíků*“
63. Soud ze správního spisu zjistil, že právní zástupce žalobkyně požádal dne 20. 2. 2025 žalovaného o nahlížení do správního spisu. Dne 24. 2. 2025 oznámil žalovaný právnímu zástupci, že se nahlížení uskuteční dne 28. 2. 2025 v 10:00 na pracovišti OAMP MV ČR Rudé armády 1000, 517 41 Kostelec nad Orlicí. Téhož dne právní zástupce žalobkyně požádal o přesun procesního úkonu na pracoviště OAMP v Praze, nebo alternativně o zaslání protokolu o pohovoru a podkladů jež jsou součástí správního spisu. Dne 25. 2. 2025 odpověděl žalovaný právnímu zástupci, že jeho požadavku nevyhovuje s odůvodněním, že zákon o azylu ani s. ř. nestanoví příslušnost konkrétních pracovišť k procesním úkonům. Z úředního záznamu o nedostavení se k nahlédnutí do spisu vyplývá, že se právní zástupce k nahlížení do spisu dne 28. 2. 2025 v 10:00 nedostavil.
64. Podle § 1 bodu 8. a § 12 odst. 1 písm. h) kompetenčního zákona je Ministerstvo vnitra jedním z ústředních správních úřadů, který má celostátní územní působnost a dílčí věcnou působnost v oblasti postavení uprchlíků. Podle § 8 písm. a) zákona o azylu je v jeho působnosti rozhodovat ve věcech mezinárodní ochrany. Jinými slovy, ve věcech mezinárodní ochrany rozhoduje výhradně Ministerstvo vnitra jakožto jediný správní orgán, a to na celém území ČR. Místní příslušnost správního orgánu je pak procesním odrazem územní působnosti a pomáhá určit, který z věcně příslušných správních orgánů je ve věci místně příslušný. V tomto ohledu je postup jednoduchý, neboť v ČR existuje jediný správní orgán, který má působnost rozhodovat ve věcech mezinárodní ochrany, což je Ministerstvo vnitra. Z toho důvodu je tento jediný správní orgán zároveň i věcně a místně příslušný po celé ČR. Jednotlivá regionální pracoviště OAMP jsou vnitřní organizační jednotkou jediného správního orgánu. Prakticky jde o struktury Ministerstva vnitra. Nejsou tedy dalšími správními orgány rozhodujícími o mezinárodní ochraně a nemají svou vlastní působnost ani příslušnost.

65. Žalobkyně se domnívá, že na jednotlivá pracoviště Ministerstva vnitra je možné podpůrně použít ust. § 11 odst. 1 písm. d) s. ř. Soud však žalobkyni nemůže dát za pravdu. Jak soud shrnul v předchozím bodě, jediným správním orgánem, který má místní i věcnou působnost rozhodovat o mezinárodní ochraně, je Ministerstvo vnitra. To je pak ostatně i jediné příslušné k rozhodování. Jak vyplývá z dikce § 11 odst. 1 písm. d) s. ř., dopadá toto ustanovení jen a pouze na správní orgány a určení jejich místní příslušnosti. Regionální ani centrální pracoviště nejsou správním orgánem, ale jsou jeho organizační složkou, z toho důvodu nelze toto ustanovení subsidiárně použít. Žalovanému skutečně zákon nezakazuje určit k provedení procesního úkonu regionální pracoviště OAMP v Kostelci nad Orlicí.
66. Podle § 38 odst. 1 s. ř. je právem účastníků správního řízení do spisu nahlížet. Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že se správní spis ocitl na regionálním pracovišti OAMP v Kostelci nad Orlicí, protože chtěl žalovaný vyjít vstříc právnímu zástupci žalobkyně a nabídnout mu nejbližší možný termín k nahlížení do spisu. To bylo nejdříve možné pouze na tomto pracovišti. Je tedy zřejmé, že žalovaný žalobkyni, potažmo jejímu právnímu zástupci dal faktickou možnost do správního spisu nahlédnout.
67. Podle názoru soudu mohl být přístup žalovaného vstřícnější, pro obě strany efektivnější a hospodárnější, proto má soud pro žalobkyni pochopení. Právní zástupce žalobkyně žádal žalovaného alternativně buď o přesun místa nahlížení do spisu do Prahy nebo alternativně o zaslání protokolu o provedeném pohovoru a zpráv o zemi původu, jež jsou součástí správního spisu. Ačkoliv by například zaslání správního spisu do Prahy a provedení procesního úkonu v Praze z jakéhokoliv důvodu nebylo možné, soudu není zřejmé, z jakého důvodu nemohl žalovaný pořídit kopie požadovaných listin ve správním spisu, zaslat je žalobkyni a umožnit tak žalobkyni tzv. dálkové nahlížení do spisu.
68. Ustanovení § 23a zákona o azylu hovoří o tom, že Ministerstvo vnitra nepořizuje kopie spisu ani jeho části. Účastník řízení má, v souladu s jeho právem nahlížet do správního spisu, možnost pořizovat kopie (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 3. 2008, č. j. 7 Azs 3/2008-64). Právní zástupce žalobkyně v dostatečném předstihu požádal o protokol o pohovoru a zprávy o zemi původu. Tuto žádost bylo možné, podle názoru soudu, považovat za žádost o dálkové nahlížení do spisu. Dálkové nahlížení do spisu je bezesporu výkonem práva účastníka řízení, tudíž pořízení požadovaných listin nebránila žádná zákonná překážka, neboť jak dovodil NSS ve výše uvedeném rozsudku, účastníci řízení kopie pořizovat mohou. Soud je toho názoru, že tak mohou dálkově učinit v rámci výkonu svého práva zprostředkovaně právě přes Ministerstvo vnitra. Tak tomu mohlo být i v konkrétním případě.
69. Výše uvedené však nic nemění na tom, že žalovaný prostor žalobkyni i jejímu právnímu zástupci k nahlížení do spisu dal. Termín procesního úkonu žalovaný právnímu zástupci žalobkyně oznámil v dostatečném časovém předstihu. Právní zástupce žalovanému nepředestřel žádné validní a objektivní překážky, které by mu znemožnily se k nahlížení do správního spisu dostavit. Žalobkyně v žalobě několikrát zmínila, že se její právní zástupce nedostavil, protože ona má hlášený pobyt v X, on má sídlo v Praze a cesta do Kostelce nad Orlicí by mu zabrala téměř celý pracovní den, což by pro něho i pro ni bylo vysoce neefektivní a neekonomické. Žalobkyně je zastoupená právním zástupcem, který má podle § 16 odst. 1 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů povinnost chránit a prosazovat oprávněné zájmy klienta. Právní zástupce má

být v řízení aktivní. Je naprosto běžnou praxí, že právní zástupci účastníků řízení ať už soudních, tak správních, se k procesním úkonům dostavují i do několik hodin vzdálených měst. Je to zkrátka běžnou součástí výkonu jejich povolání. Kromě toho lze k zajištění procesního úkonu spočívajícího v nahlížení do správního spisu využít substituční spolupráce s advokátem se sídlem poblíž místa realizace předmětného úkonu.

70. Jak soud již výše shrnul, žalobkyně, ani její právní zástupce se nemohou úspěšně odvolávat na místní příslušnost jednotlivých pracovišť OAMP. Postup žalovaného v tomto ohledu sice mohl být vstřícnější, avšak právo žalobkyně na nahlížení do spisu vyprázdněno nebylo a bylo jí umožněno je realizovat. Ustanovení § 38 odst. 1 s. ř. tedy porušeno nebylo a třetí část námitek tedy rovněž není důvodná.

VI. Závěr a náklady řízení

71. Zdejší soud ze všech výše uvedených důvodů dospěl k závěru o nedůvodnosti žalobních námitek v podobě, v jaké byly žalobkyní uplatněny. Zároveň v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž by bylo nutno přihlížet z úřední povinnosti. Podanou žalobu proto zdejší soud zamítl podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou.
72. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků rozhodl zdejší soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží. Žalovanému žádné náklady řízení v řízení před zdejším soudem nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 28. července 2025

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D.
samosoudce